

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')
ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017 – ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Νόμισε ότι ερχόταν προς το μέρος του άνθρωπος με πελώριο ανάστημα και με βρώμικο πρόσωπο όμοιος με εικόνα (είδωλο) νεκρού. Αυτόν μόλις είδε ο Κάσσιος, ένωσε φόβο και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομα του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος, ύπατος καταγόμενος από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη (να μην εμπλακεί κανείς σε μάχη). Όμως λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και με αυτά τα λόγια προκλήθηκε σε μάχη από τον αρχηγό των εχθρών: [...].

Δε σου πέρασε η οργή, τη στιγμή που (όταν) πατούσες τα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου πέρασε αυτή η ιδέα από το μυαλό σου (δε σου ήρθε στο μυαλό αυτή η σκέψη): «μέσα σε εκείνα τα τείχη είναι το σπίτι και οι θεοί του σπιτιού μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά μου»; Αν λοιπόν εγώ δε σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα βρισκόταν πολιορκημένη· αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα λεύτερη σε λεύτερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δεν μπορώ να πάθω κι ούτε θα είμαι για πολύ καιρό τόσο δυστυχημένη· αντίθετα όμως αυτούς, αν συνεχίσεις, περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1.

- ingenter
- facies
- simillimo
- quae
- exercitus
- poeliis
- minaciora
- illud
- penatium
- nulli rei
- diutius
- miser
- hac
- morte
- servitutis

B2α.

- existimem
- veniendo
- aspice
- concipient
- praeesse
- abisset
- abstenturam
- habebuntur
- passuram esse
- possitis

B2β.

- Ενεστώτας: *ingrediamur*
- Παρατατικός: *ingrederemur*
- Μέλλοντας: *ingressuri simus*
- Παρακείμενος: *ingressi simus*
- Υπερσυντέλικος: *ingressi essemus*

Γ1α.

- **magnitudinis:** γενική της ιδιότητας στο *hominem*
- **consul:** παράθεση στο *T. Manlius*
- **aliquando:** επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *abiret*
- **animo:** (απρόθετη) αφαιρετική του τρόπου στο *perveneras*
- **miserrima:** κατηγορούμενο στο ενν. υποκείμενο *ego* μέσω του συνδετικού ρήματος *futura sum*

Γ1β.

- **se:** υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου *esse*. Αν και ταυτοπροσωπία το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου επαναλαμβάνεται με την αιτιατική *se* της προσωπικής αντωνυμίας, άμεση αυτοπάθεια, λατινισμός του ειδικού απαρεμφάτου.
- **Ego:** υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου *patī* σε ονομαστική, ταυτοπροσωπία.

Γ1γ.

filium dux hostium his verbis prelio lacessivit

Γ1δ.

- *qui natus erat (nobili genere)*
- *dum ingrederis/ - re (fines patriae)*

Γ2α.

- ΥΠΟΘΕΣΗ: si pergis (οριστική ενεστώτα)
- ΑΠΟΔΟΣΗ: manet (οριστική ενεστώτα)
- Ο υποθετικός λόγος είναι α' είδος, ανοικτή υπόθεση για το παρόν.
- Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν: si perrexisses, mansisset
- Υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν και το μέλλον: si pergas, maneat

Γ2β.

(ego) non filium habens libera in libera patria mortua essem

Η μετοχή τίθεται σε ονομαστική επειδή είναι συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο του ρήματος ego.

Γ2γ.

Quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο concepit. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο simul (Η αναφορική αντωνυμία Quem τίθεται στην αρχή της περιόδου ώστε ισοδυναμεί με δεικτική (eum)). Εκφέρεται με οριστική γιατί δηλώνει μόνο χρόνο και τίποτα άλλο, χρόνου παρακειμένου (aspexit). Το ρήμα εξάρτησης είναι επίσης παρακείμενος (concepit), ιστορικός χρόνος. Η πρόταση δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

cum aliquando castris abiret: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο edixit. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό σύνδεσμο cum ο οποίος χρησιμοποιείται για διηγήσεις του παρελθόντος και εξαρτάται πάντα από ιστορικό χρόνο (edixit: παρακείμενος). Εκφέρεται με υποτακτική γιατί ο ιστορικός σύνδεσμος cum υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια πρόταση, δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους, είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική, χρόνου παρατατικού (abiret) και δηλώνει το σύγχρονο (στο παρελθόν).

Επιμέλεια: Ροδόλφου Κορίνα